

የግንባታ ግንባታ አብ አስፈጻሚ

አሰናዳኢ

ሸክ ሳልሕ ቢን ፊውዛን አልፈውዛን

ትርጉም

ብ- ሳልሕ ሰዒድ

Kingdom of Saudi Arabia

The Cooperative Office For Call And Guidance
To Communities at Um AL- Hammam
Under The Supervision Of The Ministry Of Islamic Affairs
Endowment Guidance & Propagation

Tel. 4826466 / 4884496 Fax 4827489 - P.O. Box 31021 Riyadh 11497

الولاء والبراء في الإسلام

ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱ ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ

تأليف

الشيخ صالح بن فوزان الفوزان

ترجمة

صالح سعيد عمر

መቼድም ናይ ተርጓሚ

ቢስሚላህ ወሰላቱ ወሰላሙ ዓላ ነቢዩና
ሙሐመድ ﷺ ::

ኩቡር አንባቢ እነሆ ብናይ ረቢ ﷺ
ድልዮትን ሓገዝን ድሕሪ'ታ ስሕርን ሓደጉኡን
እትብል መጽሓፍ ምስ ተተርጎመት ሕጂ ሽኢ
ንኻልኣይ ግዜ እዛ ኣብ ኢድካ በጺሓ ዘላ
መጽሓፍ ብሸኽ ሳልሕ ኣልፈውዛን ዝተዳለወት
ንምትርጓም ዘብቃዓና ንረቢልዓለሚን ምስጋናና
ነብጽሕ::

እምበኣር ኩቡር አንባቢ ነብይ ሙሐመድ ﷺ
ነብይ ናይዛ ህዝቢ ኮይኖም ምስ ተላእኩ ኣብ
መካ ዝነበሩ ኩፋር ጥርዓኖም ከቅርቡ እንከለው
ሙሐመድ ዉሉድ ካብ ወላዲ፡ ሰብኣይ ካብ
ሰበይቱ ሓዉ ካብ ሓው ፈላልዩና ይብሉ ኔሮም፡
ስለምንታይ እንተተባህሉ ሽኢ ዉሉድ ካብ ወለዱ
ተፈልዩ ፡ሰብኣይ ካብ ሰበይቱ፤ ሓው ካብ ሓው
ኣብ ናይ ሙሐመድ ሃይማኖት ምስኣተዉ ንፈላለ
ኣለና ይብሉ ኔሮም፡ ሓቂ'ዩ እስልምና ምስ
ኩፍርን ሽርክን ፈጺመ ስለ ዘይራኽብን ዘይቃዶን
ካብ ኩፍርን ሽርክን ክፈላልዩናን ከርሕቀናን'ዩ
መጺኡ ስለዚ ሽኢ ብሓቂ ሙሉእ ኢማን ዘለዎ
ሰብ ጸላእ ኩፍሪ ስለ ዝኾነ፡ ንኩፋር ልቡ
መሊኡ ኣይፈትዎምን'ዩ፡ እኳዳኣ ኣብዛ ዓለም
መገዲ ጸጋም መገዲ ጥፍኣት ሒዞም ስለ ዝጓዓዙ
ናቶም ተሽታሊ ንሽይከውን ወግሐ ጸብሐ ካብ
መገዶም እናተኣለዩን እናስተዉዓለን'ዩ ዝጓዓዙ፡፡

ስለዚህ ኩቡር አንባቢ፡ አብዚ መጽሐፍ ተዘኪሩ
 ዘሎ ነጥብታት ካብ ኪታብ ናይ ረብን፡ ካብ ሱና
 ናይ ረሱልን ስለ ዝኾነ ደረትካ አስፈሕካ
 ክትቅበሎን አብኡ ክትምርከኽን'ዩ ዝግበሓካ፡
 ከምኡ'ውን ከም አስላማይ መጠን፡ ካብዚ
 ተባሂሉ ዘሎ ምስ ዘይበርሃልካ ንኡሙናት ዝኾኑ
 ዑለማእ ብምሕታት ክትርዳእ ጸፃር።

ተርጓሚ፡

ምስጋና

((من لا يشكر الناس لا يشكر الله)) رواه مسلم

እቶም ክቡርን ፍትውን ዝኾኑ መራሒና ነብይ መሓመድ
صلی الله علیه وسلم ከምዚ ይብሉ «ንደቂ ሰባት ዘየመስግን
 ንኣላህ'ውን ኣየመስግንን'ዩ» ካብ ዝበልዎ ቃል
 ብምብጋስ

ነዛ ኣብ ኢድኩም በጺሓ ዘላ መጽሓፍ
 ከምኡው'ን ቅሚዚኣ ዝበጽሓኹም መጻሕፍቲ፡
 ኣብ ትርጉም ጌጋ ከይርኩብ፡ ደኺመኒ ከይበለ
 ተወፋይነትን ዘይሕለል ጸዕሪ ዝገበረ ክቡር ሓውና
 ዶ. በዶን ሳልሕ እዩ'ሞ፡ ነዚ ቅዱስ ተግባር ኣብ
 ውሉድ ወለዶ ዝሰግር ብምትሕብባሩ ኣብዛ
 ሓላፊት ዓለም ብቅሳነትን ራህዋን ክሓልፋ ኣብ
 ኣኼራ ድማ ኣብ ዝላዓ ደረጃ ኣላህ ከስፍሮ ኩሉ
 ኣንባቢ ዱዓ ክገብረሉ እማሕጸን ።

መቼድም

አልሐምዱሊላህ ወሰላቱ ወሰላሙ ዓላ ነቢይና ሙሐመድ ወአሊሂ ወላሕቢሂ ወመን ኢህተዳ ቢሁዳህ።

እምበኣር ንረብን ንረሱልን ድሕሪ ምፍታው፡ ንፈተውቲ ረቢ ዝኾኑ ደቂ ሰባት ንኸትፈትው ዋጅብ እየ ፡ከምኡውን ንጸላእቲ ረቢ ዝኾኑ ንኸትጸረር ዋጅብ እየ።

ካብቲ ናይ እስልምና እምነት ቀንዲታት ከአ፡ ኩሉ አሰላማይ በዚ እምነት'ዚ ዝአምን ንአመንቲ ልባዊ ምፍታው ንኸፈትዎም፡ ንጸላእቲ ናይዚ እምነት ድማ ንኸጸረርም ግዴትኡ'ዩ። ንተውሒድን ንጽህናን ዘለዎም ንኸፈትዎም ብኣንጻሩ ከአ ምስ ረቢ ሽርኪ ንዝገበሩ ንኸጸረርም፡ ሐደ ካብቲ ንኸንክተሉም ዝተኣዘዝናዮ መገዲ ናይ ነቢላህ ኢብራሂምን ሳዓብቶምን እየ።

ረቢውን ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ

وَحَدَّثَهُ ۝

المسحفة 4

እዚ ኸአ ካብ ሃይማኖት ናይ ነቢይ ሙሐመድ፤ ኢየ፡ ረቢውን ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (51) ﴾

الماندة

እዛ ዝሓለፈት ዓንቀጽ ናይ ቁርኣን ብፍላይ ንሰብ መጻሕፍቲ (ኣህሉል ኪታብ) : ምስኣቶም ልባዊ ምፍታዉ ዝመልኦ ምሕዝነት ንኸትገብር ኣራም ምዃኑ ትሕብር። ከምእውን ብኣፈሻ ምስ ኩፋር ልባዊ ፍቶት ዝመልኦ ምሕዝነት ምግባር ኣራም ምዃኑ ረቢ ከምዚ ይብል፡

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ ﴾

المستحنة 1

ኣደ ሙእሚን ሰብ፡ ምስ ካፍር ወላኪ ቀረባ ቤተሰቡ እንተኾነ ናይ ልቢ ምፍታዉ ዝመልኦ ዕርክነት ከገብር ረቢ ኣራምዎ ኢዩ።

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنَّ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (23) ﴾

المجادلة

ከምኡውን ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡6

﴿ لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ﴾

المجادلة 22

እዚ ዓቢይ ዝኾነ ቀንዲ ጉዳይ ብዙሓት ደቅ ሰባት ዘይፈልጥዎ ኣለዉ፡ እኳ ደኣ ሓደ ካብቶም ይፈልጡዮም ዳዕዋ ይገብሩዮም ዝበሃሉ ኣብ ሓንቲ ዓረባዊት ፊድዮ ነሳራ (ክርስቲያን) ኣሕዋትና'ዮም ክብል ሰሚዐዮ..... እዛ ዘረባ'ዚ ኣሓደገኛ ዝኹነት ቃል'ያ፡፡

ከምቲ ኣላህ ንኩፋርን ንጸላእቲ ናይ እስልምና እምነትን፡ 7 ደገፊታ ክንገብረሎም ዝሓረሞ፡ ከምኡውን ብኣንጻሩ ንሙእሚኒን ልባዊ ዝኹነ ምፍታዉ ንክንፈትዎም ግዴታ ገይርዎ ኢዩ፡፡

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ (55)

ከምኡውን ኣላህ ከምዚ ይብል፡

﴿ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ ﴾
الفتح 29

ከምኡውን ከምዚ ይብል፡

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ ﴾
الحجرات 10

ኩሎም ኣመንቲ፡ ወላኪ ዘርኦም፣ ሃገሮም፣ ዘመኖም እንተተራሓሓቑ ብሃይማኖትን ብእምነትን ኣሕዋትዮም፡፡

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا
رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ﴾ (10) الحشر

ኩሎም ኣመንቲ ድማ ካብ መጀመርታ
ዝነበረ ፍጡር ከሳብ መጨረሻታም ወላኪ ሃገሮም
እንተተረሓሓቐ ከምኡውን ዘመኖም እንተነውሐ
ነንሕድሕዶም ኣሕዋት ብምዃኖም እቲ ዳሕረዋይ
ዘመጸ ነቲ ቀዳማይ ዝነበረ ይኸተሎ፡ ከምኡውን
ነንሕድሕዶም ናብ ረቢ ዱዓ ይገብሩን፡
ነንሕድሕዶም ከኣ ካብ ረቢ መቅፊራ ይሓቱ ።

ናይ ደገፌታን ነጻጌታን ዝሕብሩ ምልክታት

ቀዳማይ፡

ካብ ምልክታት ደገፌታ ካሓድቲ

- 1) ኣብ ኣለባብሳ ክዳን ይኹን ኣብ
ኣዘራርባን ካልእን ንፆኦም ምምሰል፡

ምኽንያቱ ኣብ ኣለባብሳ ክዳን ኮነ ኣብ
ኣዘራርባን ካልእን ንኻልኦት ምምሳል ነቶም
ክትመስሎም ትደሊ ዘኸኻ ከምትፈትዎ
ዝሕብር 'ይ፡ስለዚ 'ዮም ከኣ ነቢይ ሙሓመድ^ﷺ፡
(من تشبه بقوم فهو منهم)

ትርጉሙ፡

«ንኻልኦት ህዝቢ ዝመሰለ ካብኦም 'ይ» ማለት
ንኩፋር ዝመሰለ ካብኦም 'ይ ዝበሉ ፡፡

ስለዚ በኣር ናይ ኩፋር መለለዪ ካብ
ባህልታቶምን ዒባዳኦምን ከምኡውን ንፆኦም
ዝፈልዮም ጠባያት ከም ምልዳይ ጭሕሚ፡ ሸነብ
ምንዋሕ፡ ኣብ ኣድላይ ዘይኮነ ግዜ ብቋንቆኦም
ምዝራብ፡ ኣብ ናይ ኣከዳድናን ምብላፅን
ምስታይን ኣገባብን ኣብ ካልእን ንፆኦም
ክትመስል ሓራም እዩ፡፡

- 2) ኣብ ዓዶም ክትቆመፕን ምእንቲ ዲንካ
ናብ ዓዲ ኣስላም ዘይምስጋርን

ምኽንያቱ ሰደት በዚ ትርጉምን ምእንቲ 'ዚ
ዕላማን ክትሃጅር(ክትስደድ) ዋጅብ እዩ፡
ምኽንያቱ ኣብ ዓዲ ኩፋር ክትነበር ንፆኦም

ልባዊ ደገፈታ ከምትገብርሎም'ዩ ዝሕብር፡
ስለዚ ሓደ ኣስላማይ ንኸሃጅር ክእለት እናሃለዎ
ኣብ መንጎ ኩፋር ንኸነበር ረቢ ሓሪምዎ እዩ።
ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَوَقَّاهُمْ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ
قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ
وَأَسِيعَةً فَلْتُهَاجَرُوا فِيهَا فَأَوْلِيكَ مَاوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ
مَصِيرًا (97) إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا (98) ﴾

النساء

ረቢ ብጀካ ነቶም ድኹማትን ክእለት
ዘይብሎምን እንተዘይኮይኑ ንኸልኦት ኣብ ዓዲ
ኩፍር ንኸነበሩ ፍቓድ ኣይሃቦምን፡ ግን እቲ
ኣብ ዓዲ ኩፍር ዝነበር ሰብ ሃይማኖታዊ
ጥቕሚ ዘለዎ እንኮይኑ ከም ጸውዒት (ዳዕዋ)
ናብ ረቢ ዝገብርን፡ ንእስልምና ዝዘርግሕን
ኣብኡ ንኸቅመጥ ቁቡል'ዩ።

3) ንባህታ ነፍሱን ንዙረቱን ኢልካ ናብ ዓዶም ክትገይሽ፡

ናብ ሃገር ናይ ኩፋር ንኸትገይሽ ሓሪም'ዩ፡
ብጀካ ኣብ ግድን ዝኹነካ ግዜ ከም ንሕክምና
ወይ ንንግዲ ወይ ከኣ ፍሉይን ጠቓምን ዝኹነ
እንተርፈ ናብኡ ገይሽካ'ምበር ኣብ ካልእ
ዘይርከብ ፡ ትምህርቲ ንምርካብ ኢልካ ክንድተን
ዝኣኸላኻ ጊዜ ክትቅመጥ ይፍቀድ'ዩ፡ ኮይኑ
ግን እተን ዘድልዮኻ ግዜ ምስ ወዳእካ ናብ
ዓዲ ኣስላም ንኸትምለስ ዋጅብ ኢዩ። ነዚ

መገሻ 'ውን ቅድመ-ኩነት ከተማልኦ ዝግባእ ኣሎ፡ ንሱ ኸኣ ሃይማኖትካ ክትገልጽ፡ ብእስልምናኻ ክትሕበን፤ ካብ ናይ ክፋእ ቦታታት ክትርሕቅ፤ ካብ ቶንኮላትን ውዲታትን ናይ ጸላእቲ ንኸትጥንቀቕ ክትክእል ኣለካ።

ከምኡውን ምእንቲ ዳዕዋ (ጻዊዒት ናብ ረብን) ንእስልምና ክትዝርግሖን ናብ ዓዶም ክትገይሽ ይፍቀድ ወይ ናይ ግድን'ዩ።

- 4) ንዐኦም ምሕጋዝ፡ ኣብ ልዕሊ ኣስላም ንዝፋጽምዎ ክትድግፎምን፡ ከምኡውን ክትንእዶምን ንፆኦም ንዝጸረር ክትከላኸለሎምን፡

እዚ ተግባር ድማ ካብቲ ንእስልምና ዘፍርስን ናብ ኩፍሪ ዝመልስን ኢዩ፡ ረቢ ካብዚ የድሕነና።

- 5) ካብኦም ሓገዝ ክትመልብ፤ ብኤኦም ክትተላማመን፤ ኣብቲ ናይ ኣስላም ሚስጥር ዘለዎ ቦታ ሰልጣን ክትህቦም፤ ንፆኦም ከምኣማኸርቲ ጌርኻ ክትሕዞም፡

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْمُرُكُمْ بِحَبَالٍ وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ (118) مَا أَلْسِنُ أَوْلَاءُ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يَحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَعُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُونُوا

يَغْنِظُكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (119) إِنَّ
تَمَسَّسْتُمْ حَسَنَةً تَسْؤُهُمْ وَإِنْ تُصِيبَكُمْ سَيِّئَةٌ سَيِّئَةٌ يَقْرَحُوا بِهَا

ለ ልዩ

እምበካር እዛ ዝሓለፈት ዓንቀጽ ናይ ቁርኣን፡ ናይ ኩፋር ውሽጣዊ ምስጢርምን ኣብ ውሽጢ ልቦም ኣንጻር ህዝቢ ኣስላም ዘለዎም ጽልእን ትገልጽልና፡ ከምኡውን ኣንጻር ኣስላም ዘካይድዎ ተንኮልን ጥልመትን ከምኡውን ንህዝቢ ኣስላም ክጎድኡ ከም ዝፈትው ብዝተፈላለዩ መገዲ ጉድኣት ከውርድሎም ከምዝደልዩን ትገልጽ፡ ከምኡውን ኣስላም ብዝሃብዎም ምትእምማን ተጠቂሞም ክጎድኡዎምን ክዕዎቱሎምን ከምዝውጥኡ ይሕብራና።

ኣቡ ሙሳ ኣል-ኣሽጋሪ። ንዑመር። ከምዚ ኢለዮ ይብል፡- ንዓይኻ ሓደ ነስራኒ ጸሓፋይ ኣለኒ ምስ በልክዎ እንታይ ወሪዱካ (قَاتَلَكَ اللهُ)? ቃል ናይ ረቢ ኣይሰማዕካዮን ዲኻ፡

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ
بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ﴾ ዝብል

እንታይ ኮይነ ኢልካኻ ኣስላማይ ዘይትገብር? ምስ በለኒ ኣነ ኽኣ ኦ ኣዛዚ ናይ ኣስላም ዝኾንካ ኣነ ካብኡ ዘድልዩኒ ጽሕፈቱ 'የ ሃይማኖቱ ኽኣ ንዕኡ 'የ ምስ በልኩዎ፡ (ረቢ ዘዋረዶም ኣነ ኣየኽብርዎንዮ፡ ረቢ ዘሕሰሮም ከኣ ኣነ ኣየዕብዮምንዮ፡ ረቢ ዘርሓቆም ከኣ ኣየቅርቦምንዮ ኢሉኒ) ይብል።

((روى الإمام أحمد ومسلم أن النبي ﷺ خرج إلى بدر فقتلته رجل من المشركين فالحقه عند الحرة، فقال إني أردت أن أتبعك وأصيب معك، قال: تؤمن بالله ورسوله؟ قال: لا. قال ارجع فلن أستعين بمشرك.))

ተርጉሙ-

ነቢይ ሙሐመድ፤ ናብ ውግእ ናይ በድር ምስ ወጹ ሓደ ሰብኣይ ካብ ሙሽሪክን ደድሕሪኦም እናተኸተለ ኣብ ሓራ ዝተባህለ ቦታ ምስ በጸሐ: ኣነ ክኸተለካ ደልዮ'ለኹ ዝረኽብካዮ ክርክብ ምስ በሎም ረሱል፤ ብረብን ብረሱልን ኣሚንካ ዲኻ? ኢሎም ሓተቲዎ: እሱ ኸኣ ኣይኣመንኩን ኢሉ መለሱሎም: ብድሕሪ'ዚ ነቢይ ሙሐመድ፤ (ተመለሰ ኣነ ብሙሽሪክ ኣይሕገዝን'የ)ኢሎም መለሰዎ::

ካብዚ ዝሓለፈ መርቶዖታት እንርደኦ: ንኩፋር ኣብ ናይ ኣስላም ሰራሕ ዝኹነ: እሞ ኸኣ ብኡኡ ገይሮም ንኩነታትን ሚስጢራትን ናይ ሙስሊሚን ክፈልጥሉ ዝበቅዑን ብኡ ኸኣ ንሙስሊሚን ክጎድኡሉ ዝኸለሉን እንተኹይኖም ኣብኡ መዝነት ክትህበም ሓራም እዩ::

ሓደ ካብኡ : ንኩፋር ናብ ዓዲ ኣስላም ብምምጻእን ኣብ ሓረም(ቁዱስ ቦታታት)ዝኾነ ንዓኣቶም ከም ሰራሕተኛታት: መራሕቲ መኪናን ናይ ዝሰራሕተኛን ብሙቅጻር ኣብ ዝቆልዑ ዘዕብዩን ክትገብሮምን :ምስ ሰድራቤታት ምትሕውዋሶምን ወይ ምስ ኣስላም

አብ ዓዶም ምትሕውዋስን አብዚ ግዜና ዝርከብ ዘሎ 'ዩ።

- 6) ብናቶም ናይ ዕለት አቆጻጽራ ክትቆጽር ብፍላይ ከኣ ንስርዓት ናይ ሃይማኖቶምን በዓላቶምን ዝገልጽ፡ ከም ዕለተ ልደት፡-

እዚ አቆጻጽራ ከም መዘከሪ ዕለተ-ልደት ናይ ነቢላህ ዒሳ ኢዩ፡ እዚ ኸኣ ባዕላቶም ዝመሃዝዎ ፈጠራ ዳኣምበር ካብ ሃይማኖት ናይ ነቢላህ ዒሳ አይኮነን በዚ ዓይነት አቆጻጽራ ክትጥቀም ኣብቲ ናቶም ስርዓትን ሃይማኖታዊ ተዘክሮን ከም ምትሕብባር 'ዩ ዝቁጸር።

ብጻት ናይ ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ረቢ ደርደዩሎም ካብዚ ጉዳይ ንምርሓቅ ፡ አብ ግዜ ዑመር ቢን አልኽጣብ ነቲ አቆጻጽራ ናይ ኩፋር ገዲፎም ንኣስላም ዝኸውን መቑጻሪ ቦቲ ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ዝተሰደዱሉ (ዝሃጀርሉ) ለይቲ ኸኣ መቑጻሪ ከም ዝሰፍር ገይሮም። እዚ ዝሕብረና ኸኣ፡ ኣብዚ ዝዘከርናዮ ጉዳይ ይኹን ኣብ ካልእ ናይ ኩፋር መለለይ ዝኹነ ክትገድፍን ኣንጻሮም ክትሰርሕን ግዴታ(ዋጀብ) ም'ኻኑ ንርዳእ።

- 7) ኣብ በዓላቶም ክትሕወስ ወይ ንዕኡ ንምቋም ክትሕዝም ወይ ብኡ ኣጋጣሚ ዩሃና ክትብሎም ወይ ኣብቲ በዓል ዝቆመሉ ቦታ ክትርከብ፡-

ንቁርኣን ዝፍስሩ ዑለማእ ንቃል ናይ ረቢ ﴿وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّوْرَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا﴾

ዝብል «ካብ መግለጺ ናይ ባሮት ረቢ ዝኾኑ ኣብ በዓላት ናይ ኩፋር ዘይርከቡ'ዩም» ማለት እዩ ኢሎም ፈሲሮሞ ኣለው።

8) ነቲ ኮንቲ እምነቶምን ብልሽው ሃይማኖትን ከይረእኻ፡ ብናቶም ሰልጣነን ክትምናን ሰነ-ምግባረን ክእለትን ክትግረምን ክትንእዶምን ክትምጉሶምን

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرَزَقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ﴾ (131) طه

እዚ ማለት ከኣ ህዝቢ ኣስላም ጥበባዊ ዝኾነ ፍልጠት ንክመሃሩ፡ ፍቁድ ዝኾነ ንቁጠባ ዘቐሙን ወተሃደራዊ ታክቲክን ንክማሃሩን ሓይሊ ክገብሩን ዝክልክል ኣይኮነን እዚ ነገራት እዚ ኣድላይ'ዩ።

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

60 الأنفال ﴿وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ﴾
ዝኾነ ጥቕምታት ናይ ኣድማስ ሚስጢራትን ምብልሓትን ብመሰረቱ ንኣስላም እዩ።

ረቢ ከምዚ ይብል፡

﴿قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾
الأعراف 32

ከምኡውን ረቢ ከምዚ ይብል፡

﴿وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ﴾

13 الجاثية

ከምኡውን ረቢ ከምዚ ይብል፡

﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُم مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا﴾

29 البقرة

ከምቲ ጉቡኡ አስላም ናብ ከምዚ ጥቅሚታት ክቀዳደሙን ነዚ ሓይልታት ከኣ ክብሕትዎን፣ ይዘግባእ ፡ ነዚ ነገር ንምርካብ ካብ ኩፋር ኣብ ክንዲ ምሕታት ናይ ባዕላቶም ቲክኒክን ፋብሪካታትን ክህልዎም ይግባእ።

9) ብኣስማቶም ክትሰመይ፡

ገለ ካብ ኣስላም ኣብ ህብረትሰቦም ፍሉጥ ዝኾነ ኣስማት ናይ ኣቦታቶምን ናይ ኣዴታቶምን ከምኡውን ናይ ኣባሓጎታቶምን እናሓጎታቶምን ሽም ገዲፎም፡ ንደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኣንስትዮን ደቆም ብናይ ባዕዳውያን ሽም ይሰምይዎም ኣለዉ።

ነቢይﷺ ዘረጋገጹልና እቲ ዝበለጸ ሽም ዓብዱላህ፣ ዓብዱራሕማን ዝብል፣ ይደሩ።

((خير الأسماء عبد الله وعبد الرحمن))

ኣብዚ ሕጂ ዘሎ ወለዶ ኣስማቶም እንዳተቐየረ ብምኻዱ ተሰሚሑ ዘይፈልጥ ኣስማት ዝሓዙ ኣለዉ፡ ናይ ቀረባ ወለዶን ናይ ዝሓለፈን፡ ድማ ብኣስማቶም ክትፈልጥ ትኽእል።

በዚ ምኽንያት ከኣ መለለይ ናይ ቤተሰባት ዝፍለጡሉ ዝካብሩ ሽም ክቈረጽ ኪኢሉ።

10) እስትጃፋር ክትገብረሉም ክምኡውን ረቢ ይርሓመሉም ክትብልን ፡

እዚ ነገር'ዚ ኣላህ ኣብ ቁርኣን ሓሪምዎ'ዩ። ኣላህ ከምዚ ይብል፡

﴿ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴾ (113) التوبة

ምኽንያቱ እዚ ጉዳይ'ዚ ምስትፍጽም ከምትፈትዎም ዝሕብርን ነቲ ዘለውዎ ቅኑዕ'ዩ ዝብል ትርጉም ዝሓዘ እዩ።

ካልአይ፡

ካብ ምልክታት ናይ ሙእሚኒን ደገፊታ፡-

- 1) ካብ ሃገራት ናይ ኩፋር ሃጂርካ ናብ ሃገራት ኣስላም ሂጅራ ክትፍጽም፡፡

ሂጅራ ዝበሃል ከኣ ምእንቲ ዲንካ ክትሓሉ ኢልካ ካብ ዓዲ ናይ ኩፋር ናብ ዓዲ ኣስላም ምስጋር ማለት እዩ፡፡

ነዚ ትርጉምን ዕላማን ዝሓዘለ ሂጅራ ከኣ ክሳዕምጽኣተዓለም(ቅያማ)ኣትያ ጸሓይ ብምዕራብ ትበርቀሉ ግዜ ዋጅብ ዝኾነዮ፡፡

ነዚህ ሙሓመድ፤ ከኣ « ካብቶም ኣብ መንጎ ኩፋር ዝኾኑ ኣስላም ኣነ ነጻ'የ» ኢሎም'የም፡፡ ስለዚ፡ ብጀካ ንኸሃጅር ክእለት ዘይብሉ ኣስላማይ ወይ ከኣ ኣብ ሃገሮም ምንባር ጥቅሚ ናይ ዲን ዝረክብ ከም ዳዊዱት ናብ ራብን ንእስልምና ክትዝርግሑን ኢልካ እንተዘይኮይኑ ኣብ ዓጹም ምንባር ሓራም እዩ፡፡

ኣላህ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَوَقَّاهُمْ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعِفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَأَسِيعَةً فَتُهَاجَرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا (97) إِلَّا الْمُسْتَضْعِفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا (98) فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفْوًّا غَفُورًا)

- 2) ንህዝቢ አስላም አብ ዓለማዊ ናብረኦም
ይኹን አብ ሃይማኖቶም ዘድልዮም ጉዳይ
ብነፍሶኻን ብገንዘብኻን ብልሳንኻን
ከተዐውቶምን ከትሕግዝምን፡
አላህ አብ ቁርአን ከምዚ ይብል፡

﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ﴾ التوبة 71

ከምኡውን ረቢ ከምዚ ይብል፡

﴿وَأِنْ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ إِلَّا عَلَى قَوْمٍ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ﴾ الأنفال 72

- 3) ብሓዘኖም ከትሓዝን ብታሕጓሶም ከትሕጎሱ፡-

ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ከምዚ ይብሉ፡

((مثل المسلمين في توادهم وتعاطفهم وتراحمهم كالجسد الواحد إذا اشتكى منه عضو تداعى له سائر الجسد بالحمى والسهر))

ትርጉሙ፡

« አስላም አብ ነንሕድሕዶም ዘሎ ምፍታውን ምርህሪህን ከም ሓንቲ አካል'ዮም ዝመስሉ ፡ ሓንቲ ካብ ክፍሊ አካላት እንተተቀንዚያ ኸአ ኩሉ አካላት ይቕንዡን ይራሰንን ድቃስ ይሰእንን። »

ከምኡውን ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ከምዚ ኢሎም፡

((المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضا وشبك بين أصابعه ﷺ))

«አስላማይ ነስላማይ ከም ሓንቲ ህንጻ ዝተኣሳሰሩ 'ዮም ብምባል ኣጸብዕቲ ኢዶም ነንሕድሕዱ ኣመሓላለፍዎ።»

- 4) ከትምዕዶም፣ ጽቡቕ ከትደልዮሎም፣ ከምኡውን ዘይምጥላሞም፣ ዘይምትዕሸሻዎም፣ ነቢይ መሓመድ ﷺ ከምዚ ይብሉ፦

((لا يؤمن أحدكم حتى يحب لأخيه ما يحب لنفسه))

ትርጉሙ-

«ሓደ ካባኻትኩም ኢማኑ መሉእ ኣይከዉንን'ዩ ከሳዕ ከምታ ንነብሱ ጽቡቕ ዝደልዮላ ንሓዉ ጽቡቕ ዝደልዮሉ»

ከምኡውን ነቢይ መሓመድ ﷺ ከምዚ ይብሉ፦

((المسلم أخو المسلم لا يحقره ولا يخذله ولا يسلمه، بحسب امرئ من الشر أن يحقر أخاه المسلم، كل مسلم على مسلم حرام دمه وماله وعرضه.))

ትርጉሙ-

«አስላማይ ንአስላማይ ሓዉ'ዩ፡ ኣዮናእሶን'ዩ ኣዮዋርዶን'ዩ፡ ኣሕሊፉ ኣይህበን'ዩ፡ ሓደ ሰብ ዓቢ ከፋእ ኣይገበርኩን ኣይበል፡ እንተደኣ ንአስላማይ ሓዉ ኣናኣኢስዎ፣ ኣስላማይ ብመሉሉ ደሙን ገንዘቡን ክብረቱን ኣስላማይ ክግህሶ ሓራም'ዩ »።

ከምኡውን ነቢይ መሓመድ ﷺ ከምዚ ኢሎም፡
 ((لا تباغضوا ولا تدابروا ولا تتاجشوا ولا يبيع بعضكم
 على بيع بعض، وكونوا عباد الله إخواناً))

ትርጉሙ-

«አይትጻልኩ፣ ሕጃኸም አይትዋሃሃቡ፣
 ንዘይትገዛእዎ ነገር ኣብ ዕዳጋ ኣቲኹም
 ኣይተባኸሱ፡ ሓደኹም ኣብ መንጎ ተዋገይቲ
 ኣትዩ ኣይግዛእ ኩላትኩም ባሮት ረቢ ኣሕዋት
 ኩኑ»።

5) ከተኸብሮምን ከተታዓባብዮምን ዳኣምበር
 ከተናእሶምን ኣበር ከተዉዳኣሎምን ዘይምድላይ፥
 ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፥

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِاللُّقَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ
 الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ
 (11) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنْ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ
 الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ
 أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْنَاهُ وَأَتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ
 اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ (12)﴾

الحجرات

6) ኣብ ግዜ ሽግርን ራህዋን ጸበባን ሰላምን
 ምስኦም ምዃንን እዚ ጠባይ ከኣ ኣንጻር ናይ
 መናፈቂን'ዩ፡ ምኽንያቱ ንሓቶም ኣብ ግዜ

ራህዋን ሰላምን ምስ ኣስላም ይኸኑ ኣብ ግዜ
ሽግርን ጸበባን ከኣ ካብ ኣስላም ይርሕቁ።
ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ بِكُمُ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ
نَكُنْ مَعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحْذِ
عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾

النساء 141

7) ክትበጽሖምን ንዶኦም ክትረክቡን ምስኦም
ክትእክቡን ምፍታው፡
ኣብ ሓዲስ ኣል-ቁድሲ ረቢ ከምዚ ኢሉ፡

((وجبت محبتي للمتزاورين في))

ትርጉሙ-

«እቶም ምእንታይ ኢሎም ዝበጸጽሉ ፍቶት
ናተይ ተገቢኡዎም'ዩ» ኢሉ ።

ኣብ ካልእ ሓዲስ ከኣ፡

((أن رجلاً زار أخا له في الله، فأرصد الله على مدرجته
ملكاً - فسأله أين تريد ؟ قال أزور أخاً لي في الله، قال هل
لك عليه من نعمة تربها عليه، قال لا: غير أنني أحببته في
الله، قال (فإني رسول الله إليك بأن الله قد أحبك كما أحببته
فيه))

«ኣደ ሰብኣይ ንኣደ ሓዉ ኣስላማይ ክበጽሕ
ኢሉ እናኸደ ከሎ ካብ ኣላህ ዝተላእከ መላኢካ
ኣብ መገዱ ጸኒሉ ናበይ ደሊኻ ? ኢሉ ሓተቶ
ንሱ ኸኣ ንኣስላማይ ሓዉይ ክበጽሕ ይኸደድ

አለኹ ኢሉ መለሰ፡ እስኪ ንገረኒ ምስኡ ጥሪት ዝራብሉ ኣለውኻ ዲዮም ምስ በሎ ጨሪሱ የብለይን ኮይኑ ግን ምእንቲ ረቢ ኢለ'የ ፈትየዮ ምስ በሎ፡ እምበኣር ኣነ ካብ ኣላህ ዝተላኣኸኩ'የ ከምቲ ንኣላህ ኢልካ ዝፈተኸዮ ኣላህ ፈትየካ'የ ኢልዎ»።

8) ንመሰሎም ከተኸብር

ኣብ መንጎ መሸጣኦም ኣቲኻ ዘይምሻጥ፡ ክገዝኡ ኢሎም ዝሰመይዎ ዋጋ ኣብ ርእሲኦም ዘይምስማይ፡ ንመርዓ ኣብ ዝሓተቱላ ኣብ መንጎ ኣቲኻ ዘይምሕታት፡ ኣብ ፍቁድ ነገር ዝቐደሙኻ ዘይምጽራር።

ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ከምዚ ይብሉ፦

((أَلَا لَا يَبِيعُ الرَّجُلُ عَلَى بَيْعِ أَخِيهِ وَلَا يَخْطُبُ عَلَى خُطْبَتِهِ))

«ኣስተውዕሉ፡ ሓደ ሰብ ኣብ መንጎ መሸጣ ናይ ሓዉ ኣትዩ ኣይሸጥ፡ ከምኡውን ንመርዓ ኣብ ዝሓተተላ ኣብ መንጎ ኣትዩ ኣይሕተት» ኢሎም።

ከምኡውን ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ኣብ ካልእ ሓዲስ ከምዚ ኢሎም፦

((وَلَا يَسْمُ عَلَى سَوْمِهِ))

ንኸገዝኡ ኢሎም ዝሰመይዎ ዋጋ ኣብ ርእሲኦም ኣይትስመዩ።

9) ንዱኹማት ዝኾኑ ክትርህርሃሉም ከምቲ ካቢይ መሓመድ፤ ዝበልዎ፤

((ليس منا من لم يوقر كبيرنا ويرحم صغيرنا))

ትርጉሙ-

«ንዓበይትና ዘይኹብር ንነኣሽቲና ዘይርህርህ ካባና ኣይኮነን»

ከምኡውን ካቢይ መሓመድ፤ ይብሉ፤

((هل تنصرون وترزقون إلا بضعفائكم))

ትርጉሙ-

« ምእንቲ(ብሰንኪ) ዱኹማትኩም ዶ ኣይኮነን ትዕወቲን ሸሻይ ትረኽቡን ዘለኹም?»

ከምኡውን ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፤

﴿ وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ

الدُّنْيَا ﴾ الكهف 28

10) ዱዓእ ከምኡውን እስቲኞፋር ክትገብረሉም ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፤

﴿ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ﴾ محمد 19

ከምኡውን ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፤

﴿ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ ﴾ الحشر 10

መዘኸሻሽሪ

እንተ'ቲ ቃል ናይ ኣላህ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ዝብል፡

﴿لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾ (8)

السَّحْنَة

ሓፈሻዊ ትሕዝቶ ናይዚ ዝሓለፈት ኣዎ ፡
እቲ ካብ ክፍእ ኢዱ ዝኣረመ ካፍር ከምኡውን
ነስላም ዘይዋጋኦም ካብ ዓዶም ዘዩወ-ጸኣም
እንተኾይኑ ነዚ ሰብ'ዚ ኣስላም ኣብ ናይ
ዓለማዊ ጉዳይ ብጽቡኹን ብፍትሕን
ይፈድደዎ'ዮም። ምኽንታቲ ኣላህ ከምዚ'ዩ
ዝበለ፡

﴿أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ﴾ السَّحْنَة 8

ጽቡኹን ፍትሕን ክትገብሩሎም ዳኣ'ዩ ዝበለ
እምበር ክትፈትውዎምን ክትዓርክሎምን
ኣይበለን ብዛዕባ ወለዲ'ውን ኩፋር
እንተኾይኖም ልክዕ ከምኡ ዓይነት'ዩ ዝበለ ፡

﴿وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَى أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنْتَ إِلَى﴾ لقمان 15

ኡሙ ኣስማእ ናብ ንላ ኣስማእ መጺኣ
ብሰናይ ክትቅበላ ሓተተታ ንላ ድማ ካፈራ ስለ
ዝከበረት፡ ኣስማእ ነጹኣ ብሰናይ ክትቅበላ ዶ
ኢላ ካብ ረሱል ፍቃድ ምስ ሓተተት ነጹሺ

ብሰናይ ተቀበልያ ሰናይ ግበርላ ኢሎም መሊሰሙላ።

ረቢ 'ውን ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል ፡
 ﴿ لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ
 اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ ﴾ المجادلة 22

ስለዚ ናይ ዓለማዊ ነገር፡ ከም ምብጻሕን ጽቡቕ ምፍዳይን ንበይኑ 'ይ፡ ከምኡ ኸኣ ምፍታው ንበይኑ 'ይ። ምኽንያቱ ንካፍር ክትበጽሖ ከምኡውን ጽቡቕ ሰነ-ምግባር ከተርእዮ እንከለኻ ናብ እስልምና ባህጊ ይገብር 'ይ፡ እዞን ክልተ ሰነ-ምግባር ከኣ ካብ ሜላታት ናይ ዳዕዋ እየን።

እንተ ልባዊ ዝኾነ ምፍታውን ዕርክነትን ክትገበረሉ ግን ነቲ ዘለዎ ኩፍሪ ፈቲኻሉን ኣረጋጊጽኻሉን ማለት ስለ ዝኾነ እዚ ኸኣ ናብ እስልምና ንክትጽዎ ዘይትክእለሉ ምኽንያት 'ይ።

ከምኡውን ንኩፋር ልባዊ ዝኾነ ምፍታው ንክትፈትዎም ሓራም እዩ ክበሃል እንከሎ፡ ምስኣቶም ኣብ ፍቁድ ዝኹነ ከም ናይ ንግዲ ርክብ ምግባር፤ ንሶም ዝሰርሕዎ ኣቅሓ ከተምጽእ፤ ካብ ምህታቶምን ቶሞክሮኦምን ንክትጥቀም ዝክልክል ኣይኮነን።

ነቢይ ሙሐመድ ﷺ ምስ ኢብኒ ኡረይቅጥ ዝተባህለ ካፍር መገዲ ንክመርሖም ተሰማሚዖም 'ዮም፡ ካብ ኣይሁዳዊ ተለቂሖም 'ዮም። ከምኡውን ክሳብ እዚ ግዜ ዘለናዮ ኣስላም ካብቲ ናይ ኩፋር ፍርያትን

አቅሁን የምጽኡ አለው እዚ'ውን አብ ልዕሌና ብልጽትን ሕልፍን ስለ ዘለዎም አይኮነን እዚ ብዋግኡ ናይ ምልውዋጥ ነገር እዩ። እዚ ኸአ ናይ ልባዊ ዝኾነ ዕርክነትን ምፍታውን ምኽንያት አይኮነን።

ስለዚ ረቢ ንሙ-እሚኒን ልባዊ ዝኾነ ምፍታው ክንፈትዎም ብአንጻሩ ድማ ንኩፋር ክንጸልአምን ክንጸቦአምን ግዴታ ጌይሩልና እዩ።

አላህ አብ ቁርአን ከምዚ ይብል፡

﴿ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَتَصَرَّوْا أُولَٰئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ﴾
الأنفال 72

ከምኡውን ረቢ ቀጺሉ ከምዚ ይብሉ፡

﴿ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِعَصْنَتِهِمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ۝ (73) ﴾

الأنفال

ኢብኒ ከሲር ዝተባህለ ቁርአን ዝፍስር ዓሊም ንቻል ናይ ረቢ

﴿ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ۝ (73) ﴾

ክፍስር ከሎ ከምዚ ይብል፡

ንኩፋር እንተዘይገዲፍኩሞም ንሙ-እሚን እንተዘይፈቲኹሞም ፡አብ ደቂሰብ ፊትና(ፈተነ) ክኸውን'ዩ፡ እዚ ማለት ከአ ጉዳይኩም ክተሓወስ'ዩ ኩፋር ኩፋር ምስ ሙ-እሚኒን ምድብላቕ አብ ደቂ ሰብ ንምእላዩ ዘጸገም ብልሽዉና ክዝርጋሕ'ዩ ይብል።

አነዉን ብወገኑይ ኣብዚ ግዜና ተረጊቡ
ዘሉ ንሱ'ዩ እብል፡ (ኣላሁ ኣልሙስተዓን)

الله المستعان

ክፍሊታት ደቂሰብ ብዛዕባ ዝግበኦም ደገፊታን
ነጻጌታን

ደቂ ሰብ ኣብ ምፍታውን ምጽላእን ኣብ ሰለስተ
ይኸፈሉ፡

ቀዳማይ ቅፍሊ፡ ብዘይ ገለ ምጽራር ብሓቂ
ዝፍተው ።

ንሳቶም ከኣ ንጽሃት ዝኾኑ ሙእሚኒን
ከም ኣንቢያእ፡ ሲዲቂን፡ ሹሀዳእ፡ ሳሊሒን
እዮም።

ቅድሚ ኩሎም ካብ ነፍስኻን ወለድኻን
ብሓፈሻ ካብ ደቂ ሰባት ዝላዓለ ምፍታው
ክፍተው ዝግበኦም ነቢይ ሙሓመድ ﷺ ኢዮም።

ብድሕሪኡ ኣዴታት ናይ ምእመናን ንዝኾና
ኣንስቶም፡ ከምኡውን እቶም ጥዑማት ቤተሰቦም፡
ከምኡውን ነቶም ለዋሃት ብጾቶም ብፍላይ ከኣ
ንኹለፋእ ኣራሺዲን (ከም ኣቡበከር፡ ዑመር፡
ዑስማን፡ ዓሊ) ከምኡውን ነቶም ብጀና ዝተበሰሩ
ከምኡውን ነቶም ካብ መካ ዝተሰደዱን ኣብ
መዲና ዝተቐበልዎምን ከምኡውን ኣብ ውግእ
ናይ በድር ዝተኻፈሉ ከምኡውን ነቶም ኣብ
ትሕቲ ገረብ ኮይኖም ቃለ-ማሕላ ዝገበሩ
(ረዲያላሁ ዓንሁም ኣጀመረን) ክትፈትዎም ይግ
ባእ።

ብድሕሪኦም ዝሰርዑ ኸኣ ታቢዒን
ከምኡውን እቶም ኣብቲ ዝበለጸ ክፍለ ዘመን
ዝበሩ ቀዳሞትን ነቶም ኣርባዕተ ኣኢማን
ክትፈትዎም ይግባእ።

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا
رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ﴾ (10)

الحشر

ኣብ ልቡ ኢማን ዘለዎ ሰብ ንሰሓባ
ከምኡውን ነቶም ቀዳሞት ዝነበሩ ዝጸልእ የልቦን፡
እቲ ንዕኡም ዝጸልእ ከኣ ካብ መገዲ ሓቂ
ዝጠፍሉ፡ ሙንፊቕን ከምኡውን ጸላእቲ ኣስላም
ዝኾኑ ከም ራፊዳን፡ ኸዋርጅን፡ የም ረቢ ካብኦም
የድሕነና፡

ካላኣይ ክፍሊ፡ ልባዊ ምፍታው ይኹን ዕርክነት
ዘይግበረሎም ከምኡውን ጨሪስካ ክትጸልኦምን
ክትጸበኦምን ዝግባእ፡

እሳቶም ከኣ ጽሩያት ኩፋር ዝኾኑ ከም
ሙሽሪክን፡ ሙናፊቕን፡ ካብ እስልምና ናብ
ኩፋሪ ዝተመልሱ ከምኡውን ዝተፈላለዩ እምነት
ዘይብሎም ካሓድትን እዮም፡፡

ረቢ ኣብ ቁርኣን ከምዚ ይብል፡

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ

ከምኡውን ረቢ ንደቂ እስራኤል ብዝገበርዎ
ክወቕሶም ከሎ ከምዚ ይብል፡

﴿تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَقُولُونَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِبَيْسَ مَا قَدَّمْتُ لَهُمْ
أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ﴾ (80)

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُواهُمْ
أَوْلِيَاءَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ (81)

ሳልሳይ ቅፍሊ፡ ብሓደ ሸነኽ ዝፍተው ብሓደ
ሸነኽ ከኣ ዝጽላእ፡

እዚኣቶም ከኣ ዘንበኛታት ኣስላም'ዮም፡
እዚኣቶም ዝፍተውን ዝጽሉኡን'ዩም ኣመንቲ
ብሙኂኖም ይፍተው ትሕቲ ኩፋርን ሽርክን
ዝኾነ ዘንቢ ብምፍጻም ከኣ ይጽልኡ።

እቲ ንዐኦም ምፍትው ከኣ ምምዓዶምን
ሙንከር ምባሎምን ዝሓዘለ ኢዩ፡ ነቲ ዝገብርዎ
ዘለው ሙንከር ሱቕ ምባል ከኣ ኣይፍቀድን'ዩ።
እንታይ ደኣ ሙንከር ክበሃሉን ንሰናይ ግብሪ
ክእዘዙን ካብ ሕማቕ ተግባር ክወገዙ ከምኡውን
ክሳዕ ካብቲ ዝገብርዎ ዘለዉ ዘምቢ ዝቐጠቡን
ቶባ ዝብሉን መግናሕቲ ከምኡውን መቕጸዕቲ
ናይ ረቢ ክዋሃቦም'ዩ ዝግባእ። ኮይኑ ግን ከምቲ
ኸዋርጅ ዝብልዎ ንዓበይቲ ዘምቢ ዝሰርሑ እሞ
ትሕቲ ሽርኪ ዝኹነ ዘምቢ ካብኣቶም ክትርሕቅን
ሙሉእ ብሙሉእ ክትጸልኦምን ዝብልዎ ኣይኮነን
ከምኡውን ከምቲ -ሙርጂኣ- ዝብልዎ ሙሉእ
ልባዊ ምፍታውን ዕርክነት ክትገብረሉም
ዝብልዎ'ውን ኣይኮነን። እንታይ ደኣ ከምቲ
ዝበልናዮ ማእከላይ ዝኹነ መገዲ ናይ ኣህልሱና
ወልጅማዓ ክንሕዝ እዩ ዘለና።

እዚ ምእንቲ ረቢ ኢልካ ምፍታው
ከምኡውን ምእንቲ ረቢ ኢልካ ምጽላእ እቲ
ዝተረረ ገመድ ናይ ኢማን ኢዩ። ከምኡውን

ከምቲ ኣብ ሓዲስ ተዘኪሩ ዘሎ ወዲ ሰብ ኣብ የወመልቂያማ ምስ ዝፈትዎ'ዩ ዝኸውን።

ኣብዚ ሕጂ ዘለናዮ ግዜ ግን እቲ ኩነታት ተቐይሩ መብዛሕቶም ደቂ ሰብ እቲ ምፍታውን ምጽላእን ምእንቲ ጥቕሚ ናይ ዓለማዊ ነገር ስለ ዝገበርዎ ወላ ጸላእ ረብን ረሱልን እንተኾነ ግላዊ ጥቕሚ ይርከቦ እንተኾይኑ ክፈትውዎ ይርከቡ። ከምኡውን ናይ ግላዊ ጥቕሚ ዘይርከቦ ተኾይኑ ወላኪ ፈታዊ ረብን ረሱልን እንተኾነ ብዝኖሖ ነገር ኣመኸንዮ'ም የናእስዎ ይጸረርዎ።

ዓብዱላህ ኢብኒ ዓባስ ዝተባህሉ ኣብ ዘረበኦም ፥

((من أحب في الله وأبغض في الله ووالى في الله وعادى في الله فإنما تتال ولاية الله بذلك، وقد صارت عامة مؤاخاة الناس على أمر الدنيا وذلك لا يجدي على أهله شيئاً))
رواه ابن جرير

«ምእንቲ ረቢ ኢሉ ዝፈቱ፡ ምእንቲ ረቢ ኢሉ'ውን ዝጸልእ ምእንቲ ረቢ ኢሉ ዝዓርኽ ምእንቲ ኢሉ'ውን ዝጸረር እቲ ናይ ረቢ ዊላያ ብኸምዚ'ዩ ዝርከብግን ኣብዚ ሕጂ ዘለናዮ ግዜ ዝበዝሑ ደቂ ሰብ እቲ ምፍታው ምእንቲ ናይ ዓለማዊ ጥቕሚ ንምርካብ ኮይኑ፡ እዚ ኸኣ ዝኾነ ጥቕሚ ዝርከቦ ነገር የለን » ኢሎም።

ኣቡ ሁረይራ رضي الله عنه ነቢይ መሓመድ ﷺ ከምዚ ኢሎም ይብል፡

((إن الله تعالى قال: من عادى لي ولياً فقد آذنته بالحرب))
رواه البخاري

«ረቢ ከምዚ ኢሉ፡ ነቲ ናተይ ፍታው(ወሊ) ዝተጸረረ ኣነ ምስኡ ውግእ ከፊተ'የ»።

እቲ ዝገበየ ምስ ረቢ ውግእ ምኽፋት ዝበሃል ከኣ ንብጽት ነቢይ፤ ምጽራርን ምስትንኣስን'የ።

ነቢይ ሙሐመድ፤ ብዛዕባ ብጽቶም ከምዚ 'ሎም'ዮም፡

((الله الله في أصحابي لا تتخذوهم غرضا، ومن آذني فقد آذى الله، ومن آذى الله يوشك أن يأخذه))

«ብረቢ እምሕጸነኩም ኣለኹ ሓደራኹም ሓደራኹም ብብጽተይ ከምድላይኩም ኣይትግ በርዎም ንዐኣም ዝጎድኤ ናዓይ ጎዲኡኒ ማለት'የ ናዓይ ዝጎድኤ ኸኣ ንረቢ ጎዲኡ ማለት'የ ንረቢ ዝጎድኤ ኸኣ ብሕማቕ ኣታሕዛ ከይሕዞ የፍርሕ እየ»።

ኣብ ገለ ጡፉኣት ዝኾኑ ጉጅለ ግን ንብጽት ነቢይ ምጽራርን ምጽራፍን እምነቶምን ሃይማኖቶም ኮይኑ ይርከብ።

ረቢ ካብቲ ከቢድ መቐጸዕቱን ቁጠዕኡን ናብኡ የዕቁበና ረቢ ምሕረቱን ጥዕናን ይሃበና።

وصلى الله وسلم وبارك على نبينا محمد وآله وصحبه .
تمت الترجمة بحمد الله في صبيحة يوم الجمعة 24 ربيع الأول

1422هـ

الولاء والبراء

لفضيلة الشيخ

د . صالح بن فوزان الفوزان

عضو هيئة كبار العلماء

اللغة التجرينية (إريتريا)

ترجمة

صالح سعيد عمر

حقوق الطبع محفوظة

للمكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بأم الحمام

إلا لمن أراد طبعه وتوزيعه مجاناً

دون التصرف في غلاف الكتاب وفي مضمونه

ت : ٤٨٢٦٤٦٦ فاكس : ٤٨٢٧٤٨٩ ص.ب ٣١٠٢١ الرياض ١١٤٩٧

من إصدارات ومطبوعات المكتب

التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بأم الحمام

م	اسم الكتاب	المؤلف	اللغة
١	فقه الإسلام	د. محمد بن عبد الوهاب	العربية

الولاء والبراء في الإسلام

لفضيلة الشيخ

د. صالح بن فوزان الفوزان

اللغة التجرينيا (إريتريا)

ترجمة

صالح سعيد عمر

إصدار

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بأم الحمام
تحت إشراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
ت ٤٨٢٦٤٦٦ فاكس ٤٨٢٧٤٨٩ ص ب ٢١٠٢١ الرياض ١١٤٩٧

